



GÖTEBORGS  
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

# ÄR POLITISKA DISKUSSIONER MELLAN KOMPISAR VÄGEN TILL ÖKAT VALDELTAGANDE BLAND UNGA?

*En studie om hur sociala nätverk medierar sambandet mellan  
gymnasieutbildning och beredskapen till att delta i valet 2022*

Elin Gadd

*Kandidatuppsats i Statsvetenskap*

Omfattning: 15 hp  
Kurs: SK1523  
Nivå: Grundnivå  
Termin: VT22  
Handledare: Henrik Ekengren Oscarsson  
Antal ord: 12 000

## **Abstract**

Voter turnout among first time voters is frequently discussed among researchers. Previous research shows differences in political participation among students from different types of education and there are many theories as to how education affect the levels of political participation. At the same time social networks and political discussions has been proven to have a significant effect on political participation. This study hypothesizes that political discussions within social networks mediate the connection between educational orientation and the preparedness to participate in the 2022 Swedish parliamentary election. Political discussions is used as a new trait to measure social networks which creates new operationalizations and contributes to the research area. A statistical research method is used to examine the hypothesis where new data is gathered with a quantitative survey from Swedish upper secondary school students. The results show a small difference in the preparedness to participate in the 2022 parliamentary election between students from different educational orientations which oppose previous research. Because of this, and due to low representation from students at vocational types of education it was not possible to draw conclusions regarding the support of the hypothesis. Although, political discussions within social networks show a more significant positive effect on the preparedness to participate in the upcoming parliamentary election than educational orientation. This result confirms previous research and thus shows that frequent political discussions between friends is important reach high levels of political participation among youths.

Key words: *type of education; political discussions; social networks; voter turnout; political participation*

# Innehållsförteckning

<b>1. Inledning</b> .....	<b>4</b>
1.1 Forskningsproblemet .....	4
1.2 Syfte och frågeställning .....	5
<b>2. Tidigare forskning och teoretiskt ramverk</b> .....	<b>6</b>
2.1 Politiskt deltagande och valdeltagande .....	6
2.2 Varför utbildning påverkar politiskt deltagande .....	7
2.3 Sociala nätverk och politiska diskussioner påverkar politiskt deltagande .....	9
2.4 Andra teorier om vad som påverkar politiskt deltagande .....	10
2.5 Hypotes .....	11
2.6 Variabler .....	12
2.6.1 Oberoende variabel → Utbildningsinriktning .....	12
2.6.2 Mellanliggande variabel → Politiska diskussioner inom sociala nätverk .....	13
2.6.3 Beroende variabel → Beredskapen till att delta i nästa riksdagsval .....	14
2.6.4 Kontrollvariabler → Typ av skola & bosättning .....	14
2.6.5 Modell .....	15
<b>3. Metod</b> .....	<b>15</b>
3.1 Datainsamling .....	15
3.1.1 Avgränsning .....	16
3.1.2 Operationaliseringar .....	16
3.1.3 Utformning .....	17
3.1.4 Urval .....	19
3.1.5 Genomförande .....	19
3.2 Analysverktyg .....	20
3.2.1 Index och värdesättning .....	20
3.2.2 Effektparametertabell .....	22
3.2.3 Multipel regressionsanalys .....	23
3.3 Diskussion om tillförlitlighet .....	24
3.3.1 Validitet och generaliserbarhet .....	24
3.3.2 Reliabilitet .....	25
<b>4. Resultat</b> .....	<b>26</b>
4.1 Effekten av utbildningsinriktning .....	26
4.2 Effekten av politiska diskussioner inom sociala nätverk .....	28
4.3 Effekten av typ av skola och bosättning .....	28
4.4 Den totala effekten på beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022 .....	29
<b>5. Analys och diskussion</b> .....	<b>29</b>
5.1 Analys av resultat .....	29
5.2 Brister .....	31
5.3 Diskussion om frågeställning och hypotes .....	32
<b>6. Slutsatser</b> .....	<b>33</b>
<b>Referensförteckning</b> .....	<b>35</b>
<b>Appendix</b> .....	<b>39</b>
Appendix A: Enkätformulär .....	39

# 1. Inledning

”Man kanske känner: vad gör min röst? En av nio miljoner?” (Sweden Research, 2018:5), ett citat som många unga förstagångsväljare kanske känner igen sig i nu när valet 2022 börjar närma sig. Ungas valdeltagande och partitillhörighet varierar ofta mer än bland äldre väljare och deras val om att rösta eller inte kan påverkas av många olika faktorer (Oscarsson & Holmberg, 2013). Forskningen visar att gymnasieungdomars valdeltagande skiljer sig mellan olika utbildningsinriktningar och menar att det saknas en heltäckande förståelse om sambandet och varför så är fallet (Persson, 2012 och Persson, 2013). Samtidigt visar sig sociala nätverk och politiska diskussioner ha en betydande påverkan på ungas politiska deltagande och utvecklingen av politiska identiteter (Amnå, Ekström & Stattin, 2016). Denna studie kommer undersöka ungas beredskap till att delta i det svenska riksdagsvalet den 11 september 2022 genom förklaringen utbildningsinriktning och en teori om att politiska diskussioner inom sociala nätverk medierar sambandet. Genom detta kommer studien bidra till forskningen om varför det finns ett samband mellan utbildning och politiskt deltagande samt bidra med en ny egenskap för att mäta förklaringen sociala nätverk.

## 1.1 Forskningsproblemet

Utbildning, sociala nätverk och politiska diskussioner är tre faktorer vilka anses ha en påverkan på individers politiskt deltagande (ex. Denver & Hands, 1990 och Amnå, Ekström & Stattin, 2016), men de berörs i tre separata kontexter inom forskningen. Denna studie kommer kombinera faktorerna och skapar en teori om ett samband mellan dem som i sin tur påverkar det politiska deltagandet bland unga.

Sambandet mellan utbildning och politiskt deltagande diskuteras av Mikael Persson (2012), men han menar att det saknas en heltäckande förståelse av sambandet vilket denna studie ämnar bidra till. Persson (2012) lyfter fram att unga som studerar teoretiskt inriktade gymnasieprogram har en högre nivå av politiskt deltagande jämfört med unga som studerar yrkesförberedande gymnasieprogram. Detta kan skildras i en sammanställning av valet 2018 från SCB (2019a) där gymnasieungdomar från utbildningar såsom samhällsvetenskapliga och humanistiska (teoretiskt inriktade) hade ett högre valdeltagande jämfört med gymnasieungdomar från exempelvis bygg- och anläggningsprogram (yrkesförberedande). Studiet om varför valdeltagande skiljer sig mellan ungdomar från olika utbildningsinriktningar är således intressant att utveckla och undersöka vidare för att bidra till den heltäckande förståelsen av sambandet.

Enligt forskningen påverkar sociala nätverk också nivåerna av politiskt deltagande (Lindström, 2010). När forskningen talar om sociala nätverk handlar det ofta om egenskapen att nätverken rekryterar individen in i den politiska sfären samt att kontakterna inom nätverket ger förfrågningar om att delta politiskt på olika sätt (Verba, Schlozman & Brady, 1995). Sociala nätverk antas även vara utlösande enligt några forskare (Kim & Khang, 2014) då andra faktorer anses ha en grundlig påverkan på individen, men där de sociala nätverken trigger igång det politiska deltagandet. Samtidigt är förekomsten av politiska diskussioner en tredje förklaring som visar sig ha ett samband med politiskt deltagande. Amnå, Ekström och Stattin (2016) menar att de politiska diskussionerna utvecklar ungas politiska identiteter eftersom de har olika sociala roller, är aktiva på olika sätt samt får en chans till att reflektera över sina egna och andras åsikter och värderingar. Eftersom de sociala nätverken är mycket viktiga bland gymnasieungdomar (Sandell, 2007) och de politiska diskussionerna ofta äger rum inom dem är det intressant att sammankoppla förklaringarna och studera politiska diskussioner som egenskap inom sociala nätverk. Kombinationen av de två förklaringarna är unik och ger en ny mätning av sociala nätverk.

Frekvensen av politiska diskussioner kan även antas skilja sig mellan elever från olika utbildningsinriktningar på grund av sådant som studier och intressen vilket skapar ett antagande om att förklaringen utbildningsinriktning även påverkar de politiska diskussionerna inom de sociala nätverken. Eftersom den tidigare forskningen har berört utbildning, sociala nätverk och politiska diskussioner i tre olika kontexter som tre olika förklaringar bidrar denna studie till forskningsområdet genom att kombinera dessa och generera en ny teori.

Det teoretiska bidraget för denna studie är att politiska diskussioner studeras som en ny egenskap inom sociala nätverk och antas mediera sambandet mellan utbildningsinriktning och politiskt deltagande. För att även skapa ett empirisk bidrag sätts det kommande riksdagsvalet 2022 i fokus för studien och en avgränsning av politiskt deltagande görs till förstagångsväljares beredskap till att delta i det kommande valet. Avgränsningen gör även studien enklare att genomföra inom ramen för de begränsningar som finns jämfört med om alla former av politiskt deltagande hade undersökts. Studien får god kumulativitet då nya kunskaper genereras kring sambandet mellan utbildningsinriktning och politiskt deltagande, riksdagsvalet 2022 samt den nya mätningen av sociala nätverk.

## **1.2 Syfte och frågeställning**

Syftet med denna studie är att få en ökad kunskap om varför ungas valda utbildningsinriktning påverkar deras politiska deltagande med fokus på riksdagsvalet 2022. För att uppnå syftet har en

teori skapats gällande att sociala nätverk medierar sambandet mellan utbildning och politiskt deltagande, då de politiska diskussionerna som sker inom nätverken är mer eller mindre frekventa mellan ungdomar inom olika utbildningsinriktningar. Detta skapar studiens frågeställning som lyder: *I vilken utsträckning kan sociala nätverk förklara att det finns ett samband mellan gymnasieutbildning och beredskap till att delta i riksdagsval?*

## **2. Tidigare forskning och teoretiskt ramverk**

### **2.1 Politiskt deltagande och valdeltagande**

Politiskt deltagande är ett komplext begrepp och kan definieras genom många olika indikatorer. I en sammanfattning av sin avhandling *'Does Education cause Participation in Politics?'* definierar Mikael Persson politiskt deltagande som ”aktiviteter med avsikt att påverka politiska beslut” (Persson, 2013:1). Citatet liknar även ett som Amnå, Ekström och Stattin (2016) tar fram i sin bok från van Deth, Abendschön och Vollmar (2011) för att definiera politiskt deltagande:

”Deltagandet är en aktivitet som görs av människor i egenskap av medborgare, det ska vara frivilligt och beröra den politiska styrningen, politik, eller staten vid mening av dessa begrepp” (Amnå, Ekström & Stattin, 2016; van Deth, Abendschön & Vollmar, 2011:351).

Aktiviteter som påverkar politiska beslut kan ske i många olika former, både formellt och informellt. Bengtsson (2008:115) menar att individer kan påverka politiken informellt genom att demonstrera, kontakta tjänstemän och politiker, skriva insändare samt vara politiskt aktiva på arbetsplatser eller i skolan. Amnå, Ekström och Stattin (2016) skriver i sin bok att informellt deltagande kan vara sådant som bojkotter, demonstrationer, namninsamlingar och engagemang via internet, medan formellt deltagande innebär sådant som valdeltagande och medlemsskap i politiska partier och ungdomsförbund.

Valdeltagande innebär att de som är röstberättigande (18 år eller äldre) röstar i de svenska riksdagsvalen vilka äger rum vart fjärde år (Gustafsson & Lindahl, n.d.). Forskning om valdeltagande är viktigt då den formen av politiskt deltagande bidrar till kunskaperna om hur den svenska demokratin fungerar, skapar en djupare förståelse kring väljarbeteende samt ger ett mått på den representativa demokratins tillstånd (SCB, n.d.). Vikten av studier om valdeltagande motiverar således ytterligare för denna studies avgränsning till ungas beredskap till att delta i det kommande riksdagsvalet.

Forskningen om ungas nivåer av politiskt deltagande är delad, men en ny rapport från MUCF (Abdelzadeh & Lundberg, 2022) visar att ungas politiska deltagande ökar. I en

intervjustudie av Sweden Research (2018) med 416 förstagångsväljare inför valet 2018 finner de att flertalet unga ser valdeltagande som något mycket viktigt och en plikt medföljande svenskt medborgarskap. De intervjuade har nämnt att de ser valdeltagande som en möjlighet till att bidra till förändring och påverka samhället samt att det är en skyldighet och plikt för demokratin, samhället och alla enskilda individer. Ett liknande citat nämns även av en respondent som deltog i MUCF:s rapport: ”Att rösta är liksom ett privilegium. Det känns ju dumt att sumpas chansen” (Abdelzadeh & Lundberg, 2022:54).

I boken *'Nya svenska väljare'* (2013) skrivs det även att valdeltagandet bland unga ofta skiljer sig beroende på valår. Boken nämner att nya väljares röster varierar på grund av hur spännande valet anses vara enligt dem samt att deras partitillhörighet är rörligare jämfört med äldre väljare (Oscarsson & Holmberg, 2013). Bland de unga där valdeltagandet är lågt beror det dock ofta på politisk okunnighet och en känsla av lågt inflytande och lågt förtroende för politiker (Sweden Research, 2018). Detta nämns även i en utredning av SOU (2016) där de finner att 60% av ungdomar mellan åldern 16-25 upplever att de har lågt inflytande över politiken och svårt att påverka politiska beslut. Persson (2013) menar att ojämlikt valdeltagande mellan åldersgrupper är ett problem för demokratin eftersom det skapar en ojämlik påverkan på politiken från väljarnas sida. Detta gör det således väsentligt för denna studie att utveckla studiet om ungas valdeltagande och bidra till förståelsen om vad som påverkar dem.

## **2.2 Varför utbildning påverkar politiskt deltagande**

Utbildning är en dominerande förklaring inom forskningen om politiskt deltagande och flertalet studier talar för att förklaringen har en stark påverkan (ex. Johansson, 2010 och SOU, 2016 och Kim & Khang, 2014) vilket gör sambandet väl etablerat inom forskningen.

I Perssons (2012) studie *'Does Type of Education affect Political Participation?'* finner han att olika utbildningsinriktningar genererar olika nivåer och mönster i politiskt beteende och politiska attityder. Han finner att studenter som fokuserade sin utbildning på biologi, kemi, teknik hade en lägre benägenhet till att rösta och delta i politiska aktiviteter jämfört med studenter vilka fokuserade sin utbildning på humaniora och samhällskunskap. Dessa skillnader mellan utbildningsinriktningar syns även i studien av Sweden Research (2018) där 88 procent av respondenterna från teoretiskt inriktade gymnasieprogram uppgav att de skulle rösta i valet 2018 medan 82 procent av respondenterna från yrkesförberedande gymnasieprogram uppgav det samma. Dessa skillnader skildras sedan i sammanställningen om valet 2018 från SCB (2019a) där förstagångsväljare som studerade teoretiskt inriktade utbildningar såsom samhällsvetenskapliga och humanistiska program

hade ett högre valdeltagande jämfört med elever från yrkesförberedande program såsom bygg- och anläggning eller vård- och omsorg.

Amnå, Ekström och Stattin (2016) presenterar också i sin forskning att intresset för politik- och samhällsfrågor bland unga genomgår en ökning under gymnasietiden (åldern 16-19). Flera gymnasieungdomar har uppgett att aktiviteter i skolan genom nätverk och lärare har väckt deras intresse för politik och samhället. Forskarna menar också att skolan har en viktig roll i att ge kunskaper om samhället och världen där de elever som upplever att det är ett viktigt ämne kan utveckla ett långsiktigt intresse, vilket i sin tur påverkar deras politiska deltagande.

Som tidigare nämnt i forskningen från Sweden Research (2018) kan förstagångsväljarnas låga valdeltagande bero på låga politiska kunskaper. Denver och Hands (1990:263-264) talar om vad som kan påverka detta och menar att politiska kunskaper kan infångas både informellt och formellt. De menar att åsikter och attityder som upptas från familj, vänner och media genererar politiska kunskaper informellt, medan studier i skolan om sådant som politiska system, historia, ledare, geografi och partier genererar politiska kunskaper formellt. I deras studie fokuserar de främst på politiska kunskaper som skapas formellt och menar att studier i skolan om politik och samhälle är viktigt för demokratin:

”A political education which sought to provide young people with transferable skills, a framework of knowledge and concepts, and procedures for assessing the validity of political information, beliefs and values would contribute greatly to both the development of the individual’s potential and the development of the democratic process” (Denver & Hands, 1990:264).

’The Absolute Education Model’ är en modell som fokuserar på att utbildning påverkar politiskt deltagande. Persson (2015a) förklarar att teorin syftar till att utbildning framkallar politiskt deltagande då individer får kunskaper i att delta. Teorin menar att en hög formell och teoretiskt utbildning genererar kunskaper samt skapar ett större intresse för politik, gällande val och att uppfylla rollen som en ’bra’ medborgare, vilket i sin tur genererar högre nivåer av politiskt deltagande. I detta fall nämner Persson (2015a) ett citat från Converse (1972) som definierar teorin:

”Education is everywhere the universal solvent, and the relationship is always in the same direction. The higher the education, the greater the ”good” values of the variable” (Persson, 2015a; Converse 1972:324).

I studien av Sweden Research (2018) ansåg flertalet respondenter att valdeltagandet bland unga skulle öka om skolorna undervisade i ämnet politik mer, genom att exempelvis diskutera kommande val med elever. Detta kan vidare kopplas till en studie av Persson (2015b:587-588) då han finner att ett öppet klassrumsklimat där elever har möjlighet till diskussioner leder till ökade



politiska kunskaper vilket genererar högre nivåer av politiskt deltagande. Persson menar i detta fall att aktivt deltagande och aktiva diskussioner i klass rummet genererar större politiska kunskaper jämfört med ett stängt klassrumsklimat som är centrerat kring läraren.

Denna tidigare forskning skildrar sambandet mellan utbildning och politiskt deltagande där studier om politik och samhälle i skolan leder till ett högre valdeltagande. Eftersom elever från yrkesförberedande program således inte studerar politik och samhälle i lika hög utsträckning som elever från teoretiskt inriktade program stärks denna studies teori, eftersom frekvensen av politiska diskussioner inom sociala nätverk således antas skilja sig på grund av utbildningsinriktning. Eftersom den tidigare forskningen om varför det finns ett samband mellan utbildning och politiskt deltagande även är ofullständig och saknar en heltäckande förståelse (Persson, 2013) kommer denna studie bidra till forskningsområdet genom den skapade teorin och införliva en ny förklaring som antas mediera sambandet.

### **2.3 Sociala nätverk och politiska diskussioner påverkar politiskt deltagande**

Sambandet mellan sociala nätverk och politiskt deltagande är också väl etablerat inom forskningen men förklaringens egenskaper och förväntade påverkan skiljer sig inom forskningen.

Sociala nätverks påverkan på politiskt deltagande inkluderas bland annat i den så kallade 'CVM-teorin' (civic voluntarism model). CVM-teorin är en av de mest tillämpade teorierna vid studier om politiskt deltagande där resurser, motivation och nätverk ses som tre huvudfaktorer vilka förklarar nivån på individens politiska deltagande (Lindström, 2010:2094). Enligt teorin rekryterar de sociala nätverken individer in i den politiska sfären vilket således genererar deras politiska deltagande (McClurg Scott, 2003). Verba, Schlozman och Brady (1995:133) utvecklar teorin och menar att utvecklingen av individens politiska deltagande är beroende av de sociala nätverken och den sociala omgivningen, exempelvis skola och vänner. Kim och Khang (2014) talar också om teorin och vikten av de sociala nätverken. De menar att faktorn är utlösande då exempelvis resursstarka personer med hög motivation och låga nivåer av politiskt deltagande mobiliseras och rekryteras via sina sociala nätverk som sedan utlöser deras politiska deltagande.

I boken '*Education and Democratic citizenship in America*' talar Nie, Junn och Stehlik-Barry (1996) om huruvida sociala nätverk fungerar som en medierande faktor i sambandet mellan utbildning och politiskt deltagande. Forskarna har således undersökt samma samband som denna studie, men egenskapen och operationaliseringen av sociala nätverk skiljer sig från denna studie. De menar att kunskaperna som skapas genom utbildningen är viktiga men i sig inte har någon drivande effekt för att påverka nivån av politiskt deltagande. De finner att centraliteten i de sociala nätverken

formar det politiska deltagandet med egenskapen att ju mer sammankopplad individen är till nätverket, desto större är sannolikheten att det politiska deltagandet ökar. I studien operationaliserar forskarna sociala nätverk genom huruvida de enskilda individerna har någon kontakt eller relation till personer med politiska roller och finner att endast en femtedel var bekanta med sådana personer samt att andra bakomliggande faktorer hade en större påverkan (Salisbury, 1997:260-261).

Politiska diskussioner visar sig också ha ett direkt samband med politiskt deltagande. Amnå, Ekström och Stattin (2016) menar att de vardagliga diskussionerna om politik och samhälle är viktiga för ungas utveckling av politiskt deltagande och politiska identiteter. De menar att diskussionerna är viktiga då individerna är aktiva på olika sätt, får möjligheter till att reflektera samt jämföra sina egna värderingar och åsikter. I studien nämner respondenterna att deras intresse för politik skapats genom kompisar och sociala medier. McClurg Scott (2003) tar även upp detta och visar forskning där individers intresse för politik ökar genom påverkan från politiska diskussioner. Han tar fram att diskussioner med vänner som är intresserade av politik rekryterar individen in i den politiska sfären vilket genererar en förståelse för politiken och en högre nivå av politiskt deltagande. Greber, Green och Larimer (2008) nämner också att politiska diskussioner påverkar politiskt deltagande genom de sociala normerna och det sociala trycket som skapas kring politik och deltagande, vilket sedan genererar högre nivåer av politiskt deltagande. Studien från Sweden Research (2018) tar också fram material där respondenter berättat att deras samtal om politik huvudsakligen sker med vänner och bekanta snarare än inom familjen och att det påverkar deras beredskap till att delta i riksdagsval. Bhatti och Hansen (2012) stärker också detta samband då de menar att unga påverkas av vänners politiska vanor eftersom deras politiska deltagande och identiteter inte är lika utvecklade och stabila som äldres.

Denna forskning visar att sociala nätverks och politiska diskussioners direkta samband till politiskt deltagande är starkt, men där förklaringarna har undersökts separat och getts andra egenskaper för att mäta sociala nätverk. Detta gör det intressant att studera politiska diskussioner som egenskap inom sociala nätverk som en ny förklaring av hur det påverkar individers politiska deltagande och bidra till forskningsområdet.

## **2.4 Andra teorier om vad som påverkar politiskt deltagande**

Nämnvärt är dock att det finns andra teorier kring vad som påverkar politiskt deltagande bland unga. Denna studie vill visa en medvetenhet kring andra förklaringar som kan påverka politiskt deltagande bland unga, exempelvis innan val av utbildningsinriktning, för att inte utesluta tänkbara förklaringar som kan tolkas av det kommande resultatet.

Persson (2015a) lyfter fram teorier såsom 'pre-adult socialization' och 'relative education'. Dessa teorier syftar till att utbildningsinriktning inte har huvudsaklig påverkan på politiskt deltagande utan att det finns andra faktorer som påverkar individen innan och efter utbildningen som formar det politiska deltagandet. Enligt teorin om 'pre-adult socialization' förklaras sambandet mellan utbildning och politiskt deltagande genom själv-selektionsfaktorer. Denna forskning fokuserar på faktorer såsom socioekonomisk status, hemmamiljö och personliga egenskaper vilka anses påverka både utbildningsval och politiskt deltagande och således förklarar varför det finns ett samband mellan utbildning och politiskt deltagande (Ibid.). Teorin om 'relative education' anser att utbildning har en indirekt effekt på politiskt deltagande via den sociala status som skapas efter utbildningen. I denna teori definieras hög social status som en central social nätverksposition i samhället där individer med hög social status exponeras till nätverk som uppmuntrar till höga nivåer av politiskt deltagande och rekryterar till politiska aktiviteter. Teorin antyder att hög social status påverkar politiskt deltagande där ju högre social status, desto högre nivå av politiskt deltagande (Ibid.).

Det finns en medvetenhet kring dessa förklarings påverkan och de anses inte som irrelevanta, men eftersom denna studie avser att undersöka faktorer som påverkar unga under utbildningstiden är dessa inte nödvändiga att ta i beaktning vid studiens genomförande. Eftersom forskningen visar att ungas politiska deltagande genomgår en ökning under gymnasietiden (Amnå, Ekström & Stattin, 2016) är denna period fortfarande relevant att undersöka trots andra möjliga förklaringar. Dessa teorier om andra faktorer påverkan kommer, om nödvändigt, att användas vid analys och diskussion för att påvisa en medvetenhet och inte utesluta andra potentiella förklaringar av resultatet.

## **2.5 Hypotes**

Genom den tidigare forskningen och den forskningslucka som beskrivits i tidigare avsnitt skapas en hypotes för denna studie som kommer prövas empiriskt:

H: *Politiska diskussioner inom sociala nätverk förklarar sambandet mellan utbildningsinriktning och beredskapen till att delta i nästa riksdagsval.*

Hypotesen antar att det finns ett starkt samband mellan utbildningsinriktning och beredskapen att delta i riksdagsval samt att politiska diskussioner är en viktig förklaring. Hypotesen begrundas på att det politiska deltagandet och de politiska diskussionerna bland unga ökar under gymnasietiden (Amnå, Ekström & Stattin, 2016). Samt att elever vilka går teoretiskt inriktade utbildningar studerar

politik och samhälle i högre utsträckning jämfört med elever vilka går yrkesförberedande utbildningar (Denver & Hands, 1990). På grund av studierna bör därmed elever vid teoretiskt inriktade utbildningar erhålla mer frekventa politiska diskussioner inom sina sociala nätverk jämfört med elever vid yrkesförberedande utbildningar.

Nämnvärt är dock att sambandet mellan utbildning och sociala nätverk kan anses vara omvänt. Det är exempelvis mycket vanligt att unga väljer sin gymnasieutbildning utifrån sina kompisar och umgängen (Sandell, 2007) och således finns de sociala nätverken redan innan utbildningsinriktning väljs. Eftersom denna studie avser de politiska diskussionerna som sker inom de sociala nätverken har det dock ingen betydelse när de sociala nätverken bildats utan det som är av vikt är hur frekventa de politiska diskussionerna är.

Kriteriet för slutsatsdragning om att hypotesen får stöd är om analysen visar resultat där skillnaden i beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022 mellan utbildningsinriktningarna dämpas när politiska diskussioner inom sociala nätverk förs in i analysen. Om detta inte visar sig vara fallet kommer inte studien kunna dra en slutsats om att hypotesen får stöd. De tänkbara resultaten kan också visa sig undergräva eller stärka idén om att sociala nätverks aktiviteter förklarar sambandet mellan utbildningsinriktning och politiskt deltagande. Om personer som studerar yrkesförberedande utbildningar har hög beredskap till att delta i riksdagsvalet 2022 på grund av frekventa politiska diskussioner inom det sociala nätverk undergrävs teorin om det fokala sambandet. Med detta menat skulle resultatet visa att utbildningsinriktning inte har huvudsaklig påverkan på politiskt deltagande utan att sociala nätverk påverkar beredskapen oavsett individens utbildningsinriktning. Alternativt stärks teorin om det fokala sambandet om en respondent som studerar en teoretiskt inriktad utbildning men aldrig diskuterar politik inom sitt sociala nätverk ändå har högre beredskap till att delta i det kommande valet jämfört med en respondent som studerar en yrkesförberedande utbildning och aldrig diskuterar politik inom sitt sociala nätverk. Med detta menat skulle resultatet visa att utbildning har huvudsaklig påverkan på politiskt deltagande men att sociala nätverk inte medierar sambandet.

## **2.6 Variabler**

### **2.6.1 Oberoende variabel → Utbildningsinriktning**

Den oberoende variabeln (X) är utbildning eftersom det antas finnas ett samband där utbildning påverkar de politiska diskussionerna inom de sociala nätverken och beredskapen till att delta i riksdagsval.

Eftersom den tidigare forskningen har använt sig av definitionerna teoretiskt inriktad respektive yrkesförberedande för att kategorisera utbildning (Persson, 2012) kommer denna studie göra det samma (Se Tabell 1 nedan). De gymnasieprogram som är teoretiskt inriktade kan även kallas högskoleförberedande och innehåller några eller inga obligatoriska praktiska kurser, medan de yrkesförberedande programmen är praktiskt inriktade och innehåller flera obligatoriska praktiska kurser (Skolverket, n.d.).

Tabell 1: Kategorisering av gymnasieutbildningar

<b>Teoretiskt inriktade utbildningar</b>	<b>Yrkesförberedande utbildningar</b>
<i>Samhällsvetenskapsprogrammet</i>	<i>Hantverksprogrammet</i>
<i>Humanistiska programmet</i>	<i>Restaurang- och livsmedelsprogrammet</i>
<i>Naturvetenskapsprogrammet</i>	<i>Handels- och administrationsprogrammet</i>
<i>Teknikprogrammet</i>	<i>Hotell- och turismprogrammet</i>
<i>Ekonomiprogrammet</i>	<i>Fordons- och transportprogrammet</i>
<i>Estetiska programmet</i>	<i>Bygg- och anläggningsprogrammet</i>
	<i>Industri tekniska programmet</i>
	<i>El- och energiprogrammet</i>
	<i>VVS- och fastighetsprogrammet</i>
	<i>Barn- och fritidsprogrammet</i>
	<i>Vård- och omsorgsprogrammet</i>
	<i>Naturbruksprogrammet</i>

Tabellkommentar: Kategorisering av utbildningsinriktningar är tagen från Skolverket (n.d.)

### 2.6.2 Mellanliggande variabel → Politiska diskussioner inom sociala nätverk

Den mellanliggande variabeln (M) är sociala nätverk med egenskapen politiska diskussioner, eftersom det finns ett antagande att utbildningsinriktning påverkar frekvensen av de politiska diskussionerna och att dessa i sin tur påverkar beredskapen till att delta i nästa riksdagsval. Variabeln mäts med nya egenskaper och indikatorer genom att kombinera två förklaringar som tidigare undersökts separat vilket skapar ett nytt sätt att studera sociala nätverks påverkan på politiskt deltagande.

### **2.6.3 Beroende variabel → Beredskapen till att delta i nästa riksdagsval**

Beredskapen till att delta i riksdagsval benämns som den beroende variabeln (Y) då utbildningsinriktning och politiska diskussioner inom sociala nätverk antas påverka ungdomarnas beredskap till att delta i det kommande riksdagsvalet. Beredskapen till att delta i riksdagsval används som variabel istället för valdeltagande då den mäts genom fler indikatorer istället för en. Detta skapar en bättre förståelse för empirin och trovärdigare resultat, eftersom ungdomarna möjligen inte är helt säkra på om de kommer delta i valet 2022 kan fler åsikter representeras om fler indikatorer används.

### **2.6.4 Kontrollvariabler → Typ av skola & bosättning**

Två kontrollvariabler har valts ut vilka antas kunna visa skillnader i resultaten, dessa är typ av skola (X) och bosättning (Z). Syftet med de valda kontrollvariablerna är att de ska fungera som kompletterande orsaksfaktorer, bidra till förklaringen av den beroende variabeln (Teorell & Svensson, 2007:207-208) samt kontrollera för om det finns ett samband mellan respondenterna som har samma värde på variabeln, det vill säga samma typ av skola eller bosättning. Anledningen till att dessa valts ut är då det finns ett antagande om att resultaten skiljer sig mellan värdena på dessa två variabler och att de kan bidra till förklaringen av sambandet mellan X och Y (Se figur 1).

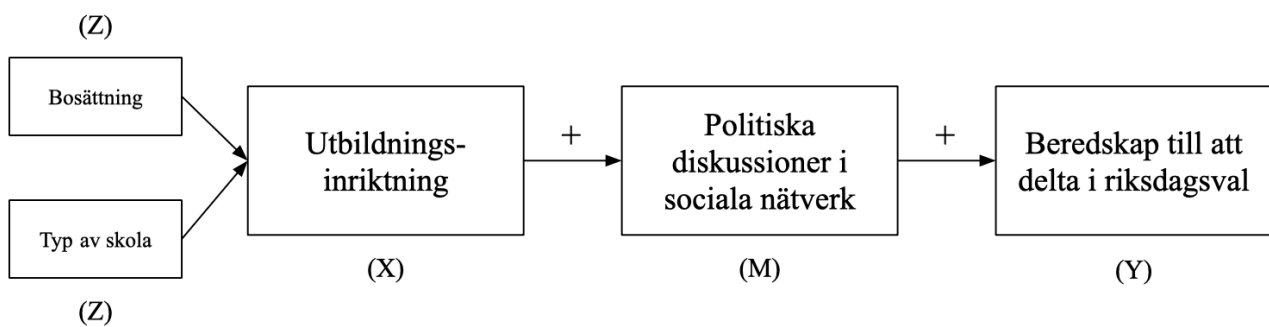
Typ av skola används för att studera om resultaten skiljer sig mellan respondenter från kommunala och privata (även kallad friskolor) skolor. Statistiken visar att elever som studerar vid privata skolor oftare har resursstarka föräldrar med eftergymnasial utbildning jämfört med elever vid kommunala skolor (Holmlund *et. al*, 2014:270). I och med resursers påverkan på politiskt deltagande som bland annat skildras i CVM-teorin (ex. Lindström, 2010) skapar detta belägg till att undersöka denna kontrollvariabel. Elever som studerar vid privata skolor kan med detta menat visa en högre beredskap till att delta i riksdagsval jämfört med elever som studerar vid kommunala skolor och därmed bidrar kontrollvariabeln till förklaringen av orsakssambandet.

Variabeln bosättning används då resultaten kan påvisa skillnad mellan elever med olika bosättning. Det finns en klassmässig segregering mellan personer på landsbygden och personer i storstäder där individer i storstäder ofta befinner sig i en 'högre klass'. Unga från 'lägre klasser' väljer oftare yrkesförberedande utbildningar jämfört med unga från högre klasser (Sandell, 2007). I sammanställningen om valet 2018 av SCB (2019a) skildras det även att personer från landsbygdskommuner hade lägre valdeltagande jämfört med personer från storstadskommuner. Detta skapar belägg för att inkludera kontrollvariabeln då elever från olika bosättning kan visa olika nivåer av beredskap att delta i riksdagsvalet 2022 vilket tyder på att variabeln har en påverkan på sambandet således bidrar till förklaringen av orsakssambandet.

### 2.6.5 Modell

Den hypotes och teori som tagits fram samt de presenterade variablerna skapar en förväntan om ett positivt samband mellan utbildningsinriktning, sociala nätverk och beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022. För det förväntade sambandet har en modell skapats vilken avser att pedagogiskt förklara uppsatsens teoretiska utgångspunkt och visa hur den mellanliggande variabeln inkluderas i det fokala sambandet (Se Figur 1 nedan).

Figur 1: Modell över förväntat samband



## 3. Metod

En statistisk design har valts som metod och genomförs i två steg där data först samlas in och sedan analyseras. Data kommer samlas in genom en kvantitativ enkätundersökning och sedan analyseras genom två analysverktyg: effektparametertabell och multipel regressionsanalys. En statistisk design lämpar sig bäst eftersom studien kommer samla in information från en mängd analysenheter och göra kontrollerade jämförelser för att kunna tyda huruvida hypotesen och teorin får stöd eller inte (Esaiasson *et. al.*, 2017:96).

### 3.1 Datainsamling

Denna studie använder sig av en egen enkätundersökning för att samla in ny data till analysen. Anledningen till att analysen inte genomförs på befintlig data är då det inte finns tidigare forskning eller statistik som kan besvara studiens hypotes. Eftersom en ny egenskap används inom sociala nätverk finns det ingen data som mäter förklaringen på det sättet och därför måste denna studie samla in nytt material. Eftersom riksdagsvalet 2022 även står i fokus för studien samt att tidigare forskning visat ungas skiftande valdeltagande mellan valår går det inte heller att använda sig av tidigare SOM-undersökningar, skolval eller valundersökningar om nutida slutsatser vill kunna dras. Att samla in ny data gör således slutsatserna mer generella i tid och rum vilket även gör dem trovärdigare.

En enkätstudie möjliggör även för en bättre generaliserbarhet då ett stort urval kan göras och en stor mängd data kan samlas in (Esaiasson *et. al.*, 2017:242). Egna operationaliseringar av variablerna skapas genom flera frågor för att kunna utvinna bra index samt att den nya mätningen av sociala nätverk är ett unikt bidrag i sig självt vilket ger den egna datainsamlingen hög validitet. De frågor som ställs till eleverna kan därmed ge tillräckligt god grund för att utvinna sanningsenliga resultat och dra trovärdiga slutsatser.

### **3.1.1 Avgränsning**

Eftersom denna studie avser förstagångsväljare som fortfarande studerar på gymnasiet har en avgränsning av analysenheter gjorts till gymnasieelever i årskurs 3 då dessa är 18 år eller äldre och således har rösträtt (Gustafsson & Lindahl, n.d.). Det finns en medvetenhet gällande att några gymnasieelever i årskurs 2 också är 18 år och röstberättigade, men för att skapa en tydlig avgränsning för studien har endast elever från årskurs 3 valts för att undvika slumpmässiga mätfel på grund av icke-röstberättigade respondenter. Eftersom den tidigare forskningen även visar att politiskt deltagande och politiska diskussioner ökar under gymnasieutbildningen (Amnå, Ekström & Stattin, 2016) motiveras avgränsningen ytterligare eftersom elever i årskurs 3 studerat längst och således mest troligen utvecklat en hög nivå av politiska diskussioner och politiskt deltagande.

### **3.1.2 Operationaliseringar**

Varje variabel operationaliseras genom att den teoretiska definitionen ges empiriska indikatorer som ämnar skapa trovärdiga mätningar och resultat (Esaiasson *et. al.*, 2017:56). De empiriska indikatorerna som används för denna studie är de frågor som ställs i enkätundersökningen (Se Appendix A). Operationaliseringarna av den mellanliggande och beroende variabeln görs genom flertalet frågor som sedan sammanställs till separata index, medan de andra variablerna operationaliseras genom en varsin fråga.

Kontrollvariablerna mäts genom två frågor i början av enkätundersökningen. Typ av skola mäts genom frågan ”Vilken typ av skola går du på?” med svarsalternativen ”Kommunal skola” och ”Friskola (privat)”. Medan bosättning mäts med frågan ”Vilken typ av stad bor du i?” på en skala med 4 svarsalternativ från ”I en storstad (fler än 200 000 invånare)” till ”På landsbygden (färre än 15 000 invånare)”. För att utforma legitima svarsalternativ som delar in olika typer av bosättning har definitioner av städers storlek beräknat utifrån befolkningens mängd använts från Sveriges Kommuner och Regioners (Kullander, 11-03-2021).



Den oberoende variabeln utbildningsinriktning mäts genom den inledande frågan ”Vilken typ av utbildning studerar du?” med svarsalternativen ”Högskoleförberedande (teoretiskt inriktad)” och ”Yrkesförberedande (praktiskt inriktad)” för att enkelt kunna kategorisera respondenternas svar.

Den mellanliggande variabeln sociala nätverk mäts genom 9 frågor vilka avser hur ofta diskussioner om politik och samhällsfrågor förekommer mellan kompisar, i respektive utanför skolan, samt om de tror att deras kompisar kommer rösta i valet 2022. Denna operationalisering är ett nytt sätt att mäta variabeln och ger hög validitet eftersom flera frågor används vilket skapar trovärdiga index som undviker brus ger en bra förståelse av empirin. Frågorna har ställts med fokus på olika diskussionsområden för att få en stor variation och mäta frekvensen av politiska diskussioner inom flera ämnen. Områdena som de olika frågorna fokuserar på är aktuella händelser, samhällsfrågor, politiska sakfrågor och valpolitik (Se Appendix A). Anledningen till att aktuella händelser och samhällsfrågor även har inkluderats för att mäta politiska diskussioner är då Amnå, Ekström och Stattin (2016) inkluderat det i sin bok och menar att elever som ofta diskuterar samhällsfrågor har en högre nivå av politiskt deltagande. Huruvida respondenterna tror att deras kompisar kommer rösta i valet inkluderas även i operationaliseringen eftersom vetskapen om kompisars valdeltagande visar om samtal gällande politik förekommer inom det sociala nätverket. Dessa frågor skapar en bra operationalisering av sociala nätverk och att mäta variabeln genom flera frågor istället för en skapar ett bättre index som undviker brus och påverkan av bakomliggande faktorer.

Beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022 mäts genom 5 frågor vilka fokuserar på att mäta hur förberedda eleverna är på att rösta i det kommande riksdagsvalet. Att mäta beredskapen till att delta i det kommande riksdagsvalet genom flera frågor skapar en bättre förståelse för resultaten jämfört med om endast frågan ”Tror du att du kommer rösta i valet 2022?” hade använts med endast svarsalternativen ”Ja”, ”Nej” och ”Vet ej”. Variabeln operationaliseras genom frågor om huruvida respondenterna kommer se någon partiledarutfrågning, partiledardebatt eller kartlägga sina politiska åsikter inför riksdagsvalet, om de kommer rösta i riksdagsvalet samt om de vet vilket parti de kommer rösta på i sådana fall. Dessa frågor har även ställts med fyra olika svarsalternativ för att kunna utvinna ett trovärdigt index och så en tydlig skala av värden på ungdomarnas beredskap till att delta i riksdagsvalet 2022 med flera empiriska indikatorer (Se Appendix A).

### **3.1.3 Utformning**

Enkätformuläret och dess frågor har utformats med avseende att undvika slumpmässiga mätfel på grund av sådant som brus som kan skada studiens reliabilitet (Teorell & Svensson, 2007:56-59).

Utformningen av enkätfrågorna är ytterst viktig för att studien ska kunna dra trovärdiga slutsatser och få hög reliabilitet. Därför har varje fråga formulerats noga och flera svarsalternativ har angetts för att respondenterna enkelt ska kunna tolka frågorna och finna svarsalternativ som är representativa för deras åsikter.

När respondenterna besvarat den inledande frågan om vilken utbildningsinriktning de studerar delas de in i två separata avsnitt för respektive utbildningsinriktning vilket redan då skapar en kategorisering av resultaten och således underlättar den framtida analysen.

För att underlätta skapandet av indexen för variablerna sociala nätverk och beredskapen till att delta i det kommande riksdagsvalet efter datainsamlingen används samma svarsalternativ för frågorna som mäter respektive variabel för att enkelt kunna sammanställa dem.

Frågorna som mäter sociala nätverk och de politiska diskussionerna som sker inom utformas med fokus på de diskussioner som specifikt sker mellan kompisar. Varje fråga formuleras ”Hur ofta diskuterar du ... med dina kompisar...?” för att tydligt avgränsa sociala nätverk och undvika feltolkningar där respondenterna besvarar frågorna utifrån politiska diskussioner i andra sammanhang, exempelvis inom familjen.

Eftersom frågorna som mäter frekvensen av de politiska diskussionerna har ställts med olika fokusområden har tre exempel angetts vid varje fråga för att göra dem tydliga och undvika feltolkningar (Se Appendix A). Frågan ”Hur ofta diskuterar du aktuella händelser med dina kompisar...?” är exempelvis svårtolkad då aktuella händelser kan avse många olika områden, men för att tydligt visa vad frågan avser exemplifieras aktuella händelser med: kriget i Ukraina, coronapandemin och klimatkrisen. Varje fråga som mäter sociala nätverk har även ställts i två versioner, en som avser diskussioner i skolan och en som avser diskussioner utanför skolan för att få ett brett index och inte endast mäta diskussioner generellt. Diskussioner i skolan exemplifieras med under raster, lektioner och liknande medan diskussioner utanför skolan exemplifieras med via sociala medier och i andra sociala sammanhang.

Svarsalternativen för frågorna som mäter sociala nätverk har getts på en skala om frekvens från ”Varje dag” till ”Aldrig” för att enkelt kunna mäta hur ofta de politiska diskussionerna förekommer och få tydliga värden och indelningar för det kommande indexet.

För att sedan mäta beredskapen till att delta i riksdagsval används frågorna som angetts tidigare med fyra svarsalternativ på skalan 1-4 istället för endast ”ja” och ”nej”. De svarsalternativ som använts för varje fråga är: ”Ja, helt säkert”, ”Ja, troligen”, ”Nej, troligen inte” och ”Nej, helt säkert inte”. Frågan om respondenterna vet vilket parti de kommer rösta på, om de planerar att delta i riksdagsvalet, ställs med fyra svarsalternativ från ”Jag vet helt säkert vilket parti jag kommer rösta

på” till ”Jag vet inte vilket parti jag kommer rösta på”. Dessa svarsalternativ skapar en tydlig skala för ungdomarnas beredskap till att delta i riksdagsvalet 2022 eftersom sannolikheten att de finner ett svarsalternativ representativt för deras åsikt ökar när fler svarsalternativ finns.

### **3.1.4 Urval**

Eftersom denna studie genomförs inom viss tids- och resursbegränsning tillämpas ett bekvämlighetsurval av analysenheter (gymnasieungdomar i årskurs 3). Ett bekvämlighetsurval baserar sig på de objekt som är nära till hands för forskaren och lämpar sig bäst för mindre projekt där tid och resurser är begränsat (Denscombe, 2014) vilket är fallet för denna studie.

Eftersom studien vänder sig till gymnasieelever kontaktades lärare vid olika gymnasieskolor för att nå ut till större grupper av ungdomar och snabbt kunna samla in respondenter inom en kort tidsperiod. De skolor och specifika lärare som kontaktades runt om i landet valdes ut baserat på att tillgängliga kontaktuppgifter fanns och att de snabbt kunde delges enkäten. Urvalet baserade således på de elever som var på plats i skolan eller hade tid att besvara enkäten när deras skola skickade ut formuläret.

### **3.1.5 Genomförande**

Enkäten delades ut i tre olika situationer. Först kontaktades olika skolor i olika städer där utbildningsansvariga och rektorer mailades, men då återkopplingen från dessa var låg delades enkäten sedan ut genom Facebook. Ett inlägg lades ut i flertalet offentliga Facebook-grupper som avsåg nätverk för olika lärargrupper. I detta inlägg beskrevs enkäten och de lärare som ville hjälpa till och dela ut enkäten till sina elever fick ange sin mail för att sedan få mer information och en länk till enkäten som kunde delas ut till deras elever. Anledningen till att länken inte infogades direkt i inlägget var för att undvika att enkäten delades ut utan kontroll och för att undvika att svar samlades in från personer som inte är gymnasieelever i årskurs 3. En god respons gavs på inläggen och flertalet lärare ville dela ut enkäten till sina elever. Då de flesta lärare som besvarade inlägget undervisade inom teoretiskt inriktade utbildningar skapades en svårighet kring att samla in tillräckligt många svar från elever vid yrkesförberedande utbildningar. På grund av detta mailades enskilda lärare från olika skolor som undervisar inom yrkesförberedande utbildningar för att öka antalet respondenter inom den utbildningsinriktningen. I detta fall var återkopplingen också låg och eftersom studien genomförs inom viss tidsbegränsning kunde inte lika många svar samlas in från båda utbildningsinriktningarna och datainsamlingen var tvungen att avslutas för att påbörja analysen.

## 3.2 Analysverktyg

Den statistiska analysen kommer genomföras genom två olika analysverktyg. En statistisk analys lämpar sig bäst eftersom studien ämnar beskriva verkligheten och undersöka sambandet mellan variablerna i empirin (Esaiasson *et. al*, 2017:358). De två analysverktygen har valts fram genom en mall från *Metodpraktikan* (Esaiasson, *et. al*, 2017:360). Mallen utgår från antalet variabler i frågan samt vilken skala som används för att kategorisera resultaten. Då denna studie använder sig av fem variabler innebär det att den utgörs av en flervariabelsfråga där statistiska sammanfattningar görs för att beräkna effektmåttet förklaringsfaktorerna har på den beroende variabeln. Vidare används en nominalskala med klassificering för att kunna kategorisera resultaten utan inbördes ordning. Genom denna mall tas det därmed fram att en effektparametertabell och multipel regressionsanalys är två lämpliga analysverktyg för att analysera resultaten. Effektparametertabellen kommer skildras i form av en fyrfältare för att pedagogiskt kunna visa resultaten för effekten av utbildningsinriktning och effekten av politiska diskussioner på beredskapen till att delta i nästa riksdagsval (Ibid:388-390) (Se Figur 2, s. 23). Därefter används en multipel regressionsanalys då den inkluderar kontrollvariablerna samt skildrar resultaten mer formellt och utförligt (Ibid:393) (Se Tabell 4, s. 24).

### 3.2.1 Index och värdesättning

För att effektivisera databearbetningen kommer alla variabler ges separata index där de empiriska indikatorerna (enkätfrågorna) sammanställs. Att sammanställa enkätfrågorna till index möjliggör för en tydligare resultatredovisning då det är mycket lättare att studera ett sammanställt index för varje variabel istället för alla enkätfrågornas resultat separat (Esaiasson *et. al*, 2017:397).

Den oberoende variabeln utbildningsinriktning har två värden (0/1). Resultaten från respondenterna med yrkesförberedande utbildningsinriktning kommer få värdet 0 och resultaten från respondenterna med teoretisk utbildningsinriktning kommer få värdet 1. Anledningen till att den yrkesförberedande utbildningsinriktningen ges värdet 0 istället för 1 är då den kommande regressionsanalysen vill ta fram en positiv regressionslinje. Eftersom ett antagande finns om ett positivt samband mellan elever från teoretiskt inriktade utbildningar, frekventa diskussioner om politik och en hög beredskap till att delta i valet 2022 kommer en positiv regressionslinje skapas om detta är fallet. Att skapa variabelns index med dessa värden gör det även lättare att tolka resultaten jämfört med om det funnits en skala av värden.

Indexet för de politiska diskussionerna inom de sociala nätverken kommer skapas genom en sammanställning av enkätfrågorna vilka avser diskussioner om politik och samhällsfrågor samt om respondenten tror att kompisarna kommer delta i riksdagsvalet 2022 (Enkätfråga 4-11, 17). Indexets värden utgörs av de fyra svarsalternativen som användes vid frågorna och kommer vara olika för de

två analysverktygen. Effektparametertabellen kommer mäta sociala nätverk genom att dela upp indexets medelvärden på skalan från 1-4 i två grupper om 50 procent vardera och där de benämns som ”Låg frekvens” och ”Hög frekvens”. Regressionsanalysen kommer mäta sociala nätverk genom varje svarsalternativ som enskilda värden på skalan 1-4 (Se Tabell 2 nedan).

*Tabell 2: Index för politiska diskussioner inom sociala nätverk*

Värden	Svarsalternativ fråga 4-11	Svarsalternativ fråga 17
4	Varje dag	Ja, helt säkert
3	Flera gånger i veckan	Ja, troligen
2	Mer sällan	Nej, troligen inte
1	Aldrig	Nej, helt säkert inte

Indexet för beredskapen till att delta i riksdagsval kommer mätas genom frågorna som nämnts tidigare (Enkätfråga 12-16) (Se Appendix A). Likt det ovanstående indexet kommer resultaten av dessa frågor sammanställas och svarsalternativen kommer användas för att skapa en skala av värden från 1 till 4. De frågor som har fått värden ”.” i tabellen är sådana som kommer koda bort vid analysen då dessa svarsalternativ inte besvarar frågan som ställs utan relateras till den föregående frågan. För detta index används samma värden vid båda analysverktygen (Se tabell 3 nedan).

*Tabell 3: Index för beredskapen till att delta i nästa riksdagsval*

Värden	Svarsalternativ fråga 12-14	Svarsalternativ fråga 15	Svarsalternativ fråga 16
4	Ja, helt säkert	Jag vet helt säkert vilket parti jag kommer rösta på	Ja, helt säkert
3	Ja, troligen	Jag vet ganska säkert vilket parti jag kommer rösta på	Ja, troligen
2	Nej, troligen inte	Jag är ganska osäker på vilket parti jag kommer rösta på	Nej, troligen inte
1	Nej, helt säkert inte	Jag vet inte vilket parti jag kommer rösta på	Nej, helt säkert inte
.		Jag kommer inte att rösta	Jag vet redan helt säkert vilket parti jag kommer rösta på
.			Jag kommer inte att rösta

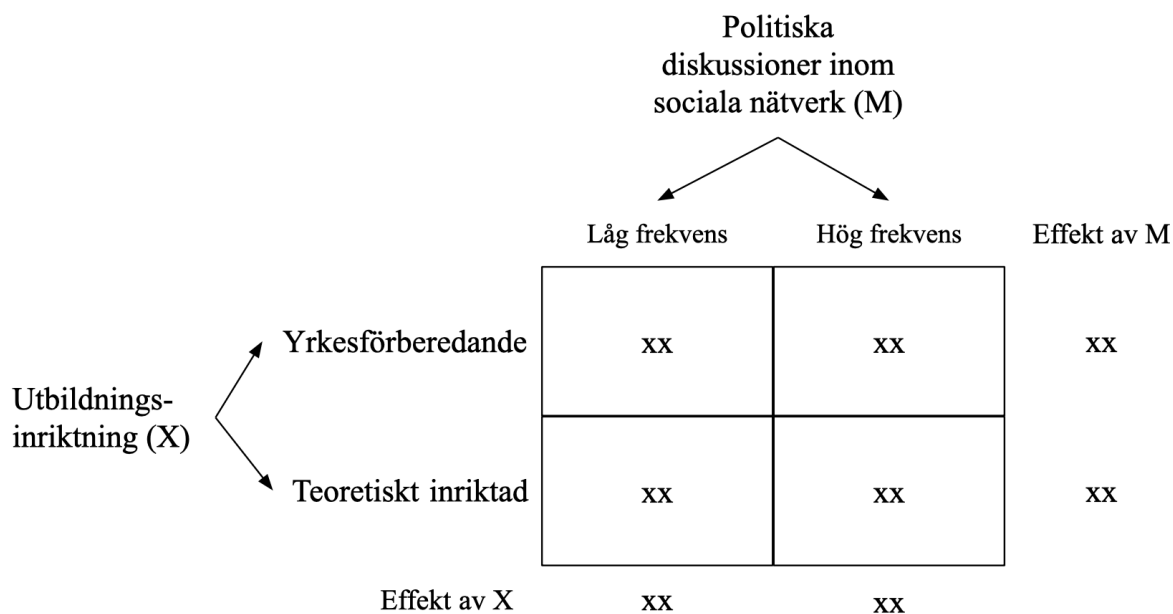
Likt den oberoende variabeln är de två kontrollvariablerna dikotoma. Eftersom typ av skola endast mäts genom huruvida de är kommunala eller privata skapas två värden (1/0) där svaren från kommunala skolor får värdet 0 och svaren från privata skolor får värdet 1. Dessa två värden anges på samma grunder som den oberoende variabeln där en positiv regressionslinje eftersöks. Eftersom den tidigare forskningen visar att elever från privata skolor kommer från mer resursstarka familjer kan det ha ett samband till högre nivåer av politiskt deltagande vilket skapar en positiv regressionslinje om detta är fallet och argumenterar värdesättningen.

Värdesättningen för olika typer av bosättning kommer skapas genom svarsalternativen som angavs i frågan och sammanställs till två värden (0/1) och gör variabeln binär. Svarsalternativen som avser bosättning i storstad och större stad sammanställs till värdet 1 och svarsalternativen som avser bosättning i mindre stad och på landsbygden sammanställs till värdet 0. Denna värdesättning görs på samma grunder som den ovanstående kontrollvariabeln då en positiv regressionslinje vill skildras i analysen. Som diskuterats finns det forskning som visar att fler ungdomar från större städer läser teoretiskt inriktade utbildningar vilket ger belägg för denna värdesättning.

### **3.2.2 Effektparametertabell**

Syftet med effektparametertabellen är att enkelt och pedagogiskt kunna studera skillnaderna i beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022 mellan de två utbildningsinriktningarna och frekvensen av politiska diskussioner inom sociala nätverk genom medelvärden på skalan 1-4. Effektparametertabellen kommer skapas genom en trivariat korstabell där endast variablerna X, M och Y inkluderas (Se Figur 2 nedan). Korstabellen är trivariat eftersom endast tre variabler analyseras då kontrollvariablerna är exkluderade. Korstabellen kommer visa fördelningen på den beroende variabeln, låg eller hög beredskap till att delta i det kommande riksdagsvalet, för alla värden och kombinationer på den oberoende och mellanliggande variabeln (Esaiasson *et. al*, 2017:388-390). För att sedan göra korstabellen än mer pedagogisk och lättolkad omvandlas den till en effektparametertabell i form av en fyrfältare för att se de mest intressanta medelvärdena. Genom detta kommer effekten av sociala nätverk och utbildningsinriktning på beredskapen till att delta i riksdagsval tydas under kontroll för varandra samt på ett övergripande sätt (Teorell & Svensson, 2007:161). Skillnaderna mellan medelvärdena i fyrfältaren kommer sedan att tas ut och visas som effekten av utbildningsinriktning respektive sociala nätverk (Se Figur 2 nedan).

Figur 2: Effektparametertabell



### 3.2.3 Multipel regressionsanalys

Syftet med en multipel regressionsanalys är att kunna visa resultatet mer formellt och inkludera alla variabler vilka antas ha en effekt på beredskapen till att delta i riksdagsval, under kontroll för varandra och separat. Genom detta analysverktyg inkluderas även kontrollvariablerna och deras effekt studeras. Regressionsanalysen kommer utvinna olika värden som används för att studera styrkan i sambandet mellan variablerna och dessa kommer presenteras vid resultatet. Analysen genomförs i 7 olika modeller för att testa de olika variablernas effekter på den beroende variabeln. I Modell 1 studeras endast sambandet mellan utbildningsinriktning och beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022, sedan inkluderas sociala nätverk i Modell 2. I Modell 4 och 6 inkluderas kontrollvariablerna var för sig tillsammans med sociala nätverk och utbildningsinriktning. I Modell 3 och 5 inkluderas kontrollvariablerna var för sig utan sociala nätverk men tillsammans med utbildningsinriktning. Slutligen inkluderas alla variablerna tillsammans i Modell 7 (Se Tabell 4 nedan).

Tabell 4: Multipel regressionsanalys

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6	Modell 7
Utbildnings- inriktning	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
Sociala nätverk	–	xx	xx	–	xx	–	xx
Typ av skola	–	–	xx	xx	–	–	xx
Bosättning	–	–	–	–	xx	xx	xx
Intercept	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
<i>N</i>	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx
<i>R</i> <sup>2</sup>	xx	xx	xx	xx	xx	xx	xx

### 3.3 Diskussion om tillförlitlighet

#### 3.3.1 Validitet och generaliserbarhet

Graden av validitet baseras på att den valda metoden kommer besvara syftet, att den mäter det den är avsedd att mäta (Bryman, 2016:72-73). Denna studie får hög validitet eftersom ny datainsamling görs där egna frågor är utformade specifikt för att besvara studiens syfte, men i detta fall vilar även studiens validitet på frågornas utformning. Som tidigare diskuterats har frågorna utformats mycket noga för att undvika slumpmässiga mätfel i form av brus och feltolkningar vilket ger en hög validitet. Om riskerna för slumpmässiga mätfel är höga minskar validiteten eftersom det finns en risk för att studien inte samlar in trovärdigt material och drar felaktiga slutsatser.

För att samla in ny data hade även en intervjustudie kunnat genomföras, men denna metod valdes inte av flera skäl. Eftersom denna studie genomförs inom ramen för viss tids- och resursbegränsning skulle en intervjustudie vara problematisk att genomföra eftersom det skulle vara svårare att inkludera alla kontrollvariablernas variationer och samtidigt uppnå teoretisk mättnad (Esaiasson *et. al*, 2017:167-168). Eftersom de utvalda kontrollvariablerna är bosättning och typ av skola skulle intervjuerna även behöva göras både på landsbygden, i en storstad, mellan olika



utbildningsinriktningar från olika typer av skolor där var och en av dessa uppnår teoretisk mättnad. En enkätstudie är således lättare att genomföra inom de begränsningar som finns då mycket material kan samlas in under en kortare tidsperiod.

Studiens interna validitet är beroende av enkätfrågornas formulering och variabelernas operationaliseringar eftersom de påverkar studiens trovärdighet (Esaiasson *et. al*, 2017:89). För att studien ska bibehålla hög intern validitet är det mycket viktigt att enkätfrågorna är noga formulerade och skapar en exakt mätning som uppfyller metodens syfte.

Vidare till den externa validiteten är den beroende av hur många svar enkätstudien samlar in och relateras till studiens generaliserbarhet. För att studien ska uppnå hög extern validitet är det exempelvis viktigt att många svar samlas in för de olika värdena på variablerna så en god representation skapas för båda utbildningsinriktningarna, bosättning och typ av skola. Möjligheten till att dra generaliserande slutsatser påverkas om det inte samlas in tillräckligt många svar. För att uppnå en hög extern validitet och god generaliserbarhet hade det varit önskvärt att använda sig av ett slumpmässigt urval där alla gymnasieelever i årskurs 3 i Sverige haft lika hög sannolikhet till att bli utvalda (Teorell & Svensson, 2007:84) men eftersom det finns begränsningar för denna studie är inte det möjligt.

### **3.3.2 Reliabilitet**

En studies reliabilitet baseras på avsaknaden av slumpmässiga och osystematiska fel vilket skapar pålitliga slutsatser goda möjligheter för replikation (Esaiasson *et. al*, 2017:64). Bryman (2016:72) talar om att hög reliabilitet säkerställs genom ett granskande synsätt hos forskaren och en tydlig redogörelse av undersökningens alla faser. Genom att erhålla ett granskande synsätt och skapa en tydlig redogörelse av studien minskar riskerna för att slumpmässiga fel skapas vid studiens datainsamling och bearbetning eftersom sådana fel blir lättare att upptäcka och undvika (Esaiasson *et. al*, 2017:64).

Denna studie har lagt stort fokus på utformningen av enkätundersökningen samt att operationaliseringarna av variablerna ska vara tydliga och samla in trovärdiga mätningar av variablerna. Indexkonstruktionen ökar studiens reliabilitet genom att variabelernas operationaliseringar görs med flera frågor av samma underliggande dimension. Mätningarna av variablerna blir således pålitliga eftersom sådant som slumpmässiga mätfel undviks och det finns en genomskinlighet i hur varje steg formulerats för att undvika slarvfel etc. Genom att varje fas i studien redogörs väl skapas goda möjligheter för replikation eftersom framtida forskning får goda möjligheter till att följa undersökningens alla steg.

## 4. Resultat

För att testa sambandet mellan variablerna och effekten på den beroende variabeln kodas datan genom verktyget Stata och värden tas fram som förs in i tabellen och figuren som presenterats ovan. Presentationen av resultaten delas upp efter de förväntade sambanden där det fokala sambandet först presenteras tillsammans med analysverktygen, därefter inkluderas sociala nätverk, sedan typ av skola samt bosättning och avslutningsvis presenteras förklaringarnas totala effekt på beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022.

### 4.1 Effekten av utbildningsinriktning

Effektparametertabellen och Modell 1 i den multipla regressionsanalysen visar att skillnaderna i beredskapen till att delta i det kommande riksdagsvalet mellan elever från olika utbildningsinriktningar är liten (Se Figur 3 och Tabell 5 nedan).

Figur 3: Resultat i effektparametertabell

The diagram illustrates the relationship between educational orientation (X) and political discussions in social networks (M). It features a 2x2 table of mean values and marginal effects. The rows represent educational orientation: 'Yrkesförberedande' and 'Teoretiskt inriktad'. The columns represent the frequency of political discussions: 'Låg frekvens' and 'Hög frekvens'. Marginal effects are shown to the right of the table for each row and below the table for each column.

		Politiska diskussioner inom sociala nätverk (M)		
		Låg frekvens	Hög frekvens	Effekt av M
Utbildningsinriktning (X)	Yrkesförberedande	2.8	3.1	+ 0.3
	Teoretiskt inriktad	2.9	3.3	+ 0.4
Effekt av X		+ 0.1	+ 0.2	

Figurkommentar: Figuren visar medelvärdet av beredskapen till att delta i riksdagsval på skalan 1-4 för respektive utbildningsinriktning i relation till frekvensen av politiska diskussioner inom sociala nätverk.

Den låga effekten av utbildningsinriktning på valdeltagande skildras genom "Effekt av X" i effektparametertabellen (Se Figur 3 ovan). Medelvärdena på skalan 1-4 endast skiljer sig med 0.1 i kolumnen för låg frekvens av politiska diskussioner inom sociala nätverk, och 0.2 i kolumnen för hög frekvens av politiska diskussioner inom sociala nätverk. Dessa två värden för effekten av X i procentform är endast 2.5% och 5% vilket är en mycket liten skillnad. Även om det skildras en lite

högre beredskap till att delta i nästa riksdagsval bland elever från teoretiskt inriktade gymnasieutbildningar är denna effekt för låg för att kunna tala om statistisk signifikans. För att kunna uttala sig bättre om effektparametertabellens resultat studeras sedan den multipla regressionsanalysen som visar resultatet mer formellt (se Tabell 5 nedan).

Tabell 5: Resultat i multipel regressionsanalys

	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4	Modell 5	Modell 6	Modell 7
Utbildnings- inriktning	0.156 (1.47)	0.140 (1.46)	0.126 (1.28)	0.152 (1.39)	0.140 (1.45)	0.154 (1.45)	0.125 (1.27)
Sociala nätverk	–	0.468*** (6.38)	0.471*** (6.40)	–	0.465*** (6.24)	–	0.468*** (6.26)
Typ av skola	–	–	0.0607 (0.62)	0.0161 (0.15)	–	–	0.0631 (0.64)
Bosättning	–	–	–	–	0.0201 (0.26)	0.0957 (1.16)	0.0240 (0.31)
Intercept	3.019*** (31.34)	1.860*** (9.23)	1.851*** (9.15)	3.019*** (31.25)	1.860*** (9.21)	2.982*** (29.40)	1.851*** (9.13)
<i>N</i>	175	175	175	175	175	175	175
<i>R</i> <sup>2</sup>	0.012	0.201	0.203	0.012	0.202	0.020	0.204

t statistics in parentheses

\* $p < 0.05$  \*\* $p < 0.01$ , \*\*\* $p < 0.001$

Tabellkommentar: Tabellen visar B-koefficienten för respektive variabel i relation till *Y* tillsammans med (*t*-värdet) där \*\*\* indikerar statistisk signifikans. *N*-värdet anger antalet analysenheter i respektive modell.

B-koefficienten för utbildningsinriktning i Modell 1 är positiv men låg då beredskapen till att delta i nästa riksdagsval förväntas öka med endast 0.156 på skalan 1-4 när utbildningsinriktning ändras från 0 (yrkesförberedande) till 1 (teoretiskt inriktad). *t*-värdet för variabeln är också lågt då det är under 1.96 och därmed visar att sannolikheten för ett lika starkt samband på grund av en slump i urvalet är låg. Interceptet i modellen är 3.019 vilket visar beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022 på skalan 1-4 om alla analysenheter har värdet 0 (yrkesförberedande utbildningsinriktning). Även *R*<sup>2</sup>-värdet är lågt i denna modell då den visar 1.2%, vilket innebär att variationen på beredskapen till att delta i nästa riksdagsval på grund av utbildningsinriktning är svag.

## 4.2 Effekten av politiska diskussioner inom sociala nätverk

Effektparametertabellen (Se Figur 3, s. 26) visar att effekten av politiska diskussioner inom sociala nätverk på beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022 är starkare än effekten av utbildningsinriktning då värdena visar 0.3 och 0.4 jämfört med 0.1 och 0.2. Effekten av M omvandlat till procent är 7.5% respektive 10% för de två raderna vilket är starkare jämfört med 2.5% och 5% som angavs tidigare för effekten av X. Värdena visar även att effekten av politiska diskussioner inom sociala nätverk är starkare bland elever vid teoretiskt inriktade gymnasieutbildningar än bland elever vid yrkesförberedande gymnasieutbildningar eftersom värdena visar 0.4 jämfört med 0.3, en skillnad på 2.5%.

Regressionsanalysen (Se Tabell 5, s. 27) visar att B-koefficienten för utbildningsinriktning dämpas när sociala nätverk förs in då den går från värde 0.156 i Modell 1 till 0.140 i Modell 2 vilket indikerar att variabeln har en effekt på det fokala sambandet. B-koefficienten för sociala nätverk är 0.468 vilket gör regressionslinjen positiv och indikerar statistisk signifikans vilket innebär att resultatet är tillförlitligt. t-värdet är 6.38 vilket är mycket högre än 1.96 och därmed är sannolikheten att återfinna ett lika starkt samband vid ett slumpmässigt urval hög. Interceptet för Modell 2 har värdet 1.860 vilket visar analysenheterens beredskap till att delta i riksdagsvalet 2022 om alla hade yrkesförberedande utbildningsinriktning (0).  $R^2$ -värdet i modellen visar den förklarade variansen som är 20.1% och därmed tyder på att en hög andel av variationen på den beroende variabeln kan förklaras av den mellanliggande variabeln.

## 4.3 Effekten av typ av skola och bosättning

Modell 3 och 4 i regressionsanalysen (Se Tabell 5, s. 27) visar kontrollvariabeln typ av skolas effekt på sambandet mellan utbildningsinriktning och beredskapen till att delta riksdagsvalet 2022 tillsammans med sociala nätverk och separat. B-koefficienten för typ av skola är 0.0607 i Modell 3 och 0.0161 i Modell 4 vilket tyder på en dämpning när sociala nätverk är exkluderat, men inget av dessa värden indikerar statistisk signifikans. Variablernas t-värden är även under 1.96 (0.62 och 0.15) vilket är lågt och därmed är sannolikheten för ett lika starkt samband på grund av en slump i urvalet är låg.

Modell 5 och 6 i regressionsanalysen (Se Tabell 5, s. 27) visar kontrollvariabeln bosättnings effekt på sambandet mellan utbildningsinriktning och beredskapen till att delta i nästa riksdagsval tillsammans med den mellanliggande variabeln och separat. B-koefficienten för bosättning tillsammans med sociala nätverk (Modell 5) är 0.0201 och indikerar inte statistisk signifikans. I Modell 6 där sociala nätverk exkluderas är B-koefficienten 0.0957 vilket visar en liten ökning, men värdet är fortfarande inte statistiskt signifikant. Variabelns t-värden i de båda modellerna är även

låga (under 1.96) då de visar 0.26 (Modell 5) och 1.19 (Modell 6) och således kan inget uttalande göras om värdet.

#### **4.4 Den totala effekten på beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022**

Modell 7 i den multipla regressionsanalysen (Se Tabell 5, s. 27) visar alla variabelers effekt på den beroende variabeln, under kontroll för varandra. B-koefficienten för utbildningsinriktning i Modell 7 är 0.125 vilket är en dämpning från 0.156 i Modell 1, detta visar att de andra variabelerna har en liten påverkan sambandet. t-värdet för utbildningsinriktning genomgår en svag dämpning (från 1.47 till 1.27) mellan Modell 1 och 7, men eftersom värdena är under 1.96 i båda modellerna går det inte att uttala sig om sannolikheten att återfinna ett lika samband med ett slumpmässigt urval.

B-koefficienten för politiska diskussioner inom sociala nätverk är fortsatt statistiskt signifikant och ingen dämpning av värdet sker när alla variabler införs i regressionen. Det sker en svag dämpning av t-värdet (från 6.38 till 6.26), men eftersom det fortfarande är högre än 1.96 är sannolikheten att återfinna ett lika starkt samband vid ett slumpmässigt urval fortfarande hög.

B-koefficienten för typ av skola ökar från 0.0607 till 0.0631 i Modell 4 och 7 vilket är en liten ökning, men då värdet fortfarande inte är statistiskt signifikant är det inte tillförlitligt. Även variabelns t-värde ökar svagt mellan modellerna (från 0.62 till 0.64) men eftersom värdena fortsatt ligger under 1.96 kan inget uttalande göras. B-koefficienten för bosättning försvagas från Modell 6 till Modell 7 (från 0.0957 till 0.0240) och indikerar inte statistisk signifikans vilket inte heller gör värdet tillförlitligt. Även t-värdet för kontrollvariabeln försvagas från 1.16 till 0.31 vilket är en stor minskning, men eftersom båda värdena befinner sig under 1.96 sannolikheten för ett lika samband vid ett slumpmässigt urval låg.

## **5. Analys och diskussion**

### **5.1 Analys av resultat**

Resultaten som visar en liten skillnad i beredskapen till att delta i riksdagsvalet 2022 mellan elever från olika utbildningsinriktningar är förvånande med tanke på tidigare forskning som visade markanta skillnader och gav goda belägg för det förväntade sambandet. I detta fall kan enkätundersökningens genomförande diskuteras då datainsamlingen kan vara en delvis orsak till den lilla skillnaden. Som nämndes tidigare under 'Genomförande' fanns det problem med att samla in tillräckligt många svar från elever vid yrkesförberedande utbildningar. Detta skapade en lägre representation än önskat och således påverkas resultatens tillförlitlighet och möjligheterna för

generaliserande slutsatser. Det finns således en chans att större skillnader hade skildras mellan utbildningsinriktningarna om fler svar lyckats samlas in.

Denna studie kan dock inte göra ett antagande om att resultatet hade varit annorlunda om fler svar samlats in. Att empirin visar sig motbevisa tidigare forskning är inte ovanligt och på grund av detta är det viktigt att studien visar en medvetenhet och inte utesluter en diskussion om bakomliggande faktorer som kan påverkat de förvånande resultaten. Vid datainsamlingens genomförande fanns det en risk att skolor som delade ut enkäten till elever med yrkesförberedande utbildningar endast lyckades nå ut till elever som redan har ett extra intresse för politik. Eftersom det inte kunde kontrolleras hur skolor delade ut enkäten till sina elever finns det med detta sagt en risk att skolor endast mailade ut enkäten till eleverna och de som upplevde att ämnet var intressant valde att besvara formuläret. Om intresset för ämnet har påverkat resultatet kan det relateras till *'pre-adult socialization'* teorin (Persson, 2015a) som nämndes tidigare där själv-selektionsfaktorer visar sig ha huvudsaklig påverkan på politiskt deltagande. Faktorer såsom resurser och motivation, vilka inkluderas i CVM-teorin (Lindström, 2010), kan även vara en möjlig orsak till den lilla skillnaden på beredskapen till att delta i nästa riksdagsval. Exempelvis kan ungdomar från yrkesförberedande utbildningar ha lika hög beredskap till att delta i riksdagsvalet 2022 som elever från teoretiskt inriktade utbildningar på grund av att de kommer från resursstarka familjer och från början har en hög motivation till att delta i valet. Samtidigt kan också, som tidigare nämnt, sådant som spänningen kring valresultatet påverka ungas valdeltagande (Oscarsson & Holmberg, 2013). Den lilla skillnaden mellan utbildningsinriktningarna kan med detta menat ha påverkats av att de unga förstagångsväljarna anser att valet är lika spännande eller ointressant oavsett vilken utbildningsinriktning de studerar och således delar en lika hög beredskap till att delta i valet 2022. Eftersom ny information samlades in om riksdagsvalet 2022 skapas också en ny fråga gällande om skiljaktigheterna mellan utbildningsinriktningar som bevisats av tidigare forskning nu börjat plana ut. Eftersom MUCFs nya rapport visade att valdeltagandet bland unga har ökat under de senaste åren (Abdelzadeh & Lundberg, 2022), kan det således ifrågasättas om detta sker oavsett utbildningsinriktning och således påverkas det fokala sambandet. Huruvida det empiriska materialet insamlat till denna studie överensstämmer med populationen eller inte återstår för framtida forskning att undersöka eftersom denna studie inte kan uttala sig om generaliserande slutsatser eller avgöra dessa eventuella bakomliggande faktorerers påverkan.

Resultaten visar att effekten av politiska diskussioner inom sociala nätverk på beredskapen till att delta i nästa riksdagsval är klart starkare än effekten av utbildningsinriktning vilket också bekräftar den tidigare forskningen. Effektparametertabellen (Se Figur 3, s. 26) visar att personer

som frekvent diskuterar politik har högre beredskap till att delta i riksdagsvalet än personer som har en låg frekvens (5% och 10% jämfört med 2.5% och 7.5%). Eftersom Modell 2 i regressionsanalysen (Se Tabell 5, s. 27) indikerar att variabelns B-koefficient också har statistisk signifikans är resultatet även tillförlitligt och det kan antas att förklaringen har en påverkan på den beroende variabeln. Därmed kan ett antagande göras gällande att detta resultat kan återfinnas i populationen, samt att variabeln är en viktig förklaring av ungas nivåer av politiskt deltagande oberoende utbildningsinriktning.

Som visas i resultaten är effekten av typ av skola på beredskapen till att delta i nästa riksdagsval låg, men i detta fall brister även representationen av elever vid friskolor vilket kan ha en påverkan på resultatet. Det var inte lika många elever vid teoretiskt inriktade utbildningar från friskolor som besvarade enkäten jämfört med kommunala skolor och inga svar från elever vid yrkesförberedande utbildningar på friskolor samlades in, vilket skapar en underrepresentation och låg generaliserbarhet. Det går inte heller att uttala sig om effekten av bosättning på sambandet och den beroende variabeln då det likaså påverkas av att inte tillräckligt med svar lyckats samlas in från varje typ av bosättning. Om fler svar lyckats samlas för båda kontrollvariablerna hade resultaten varit tillförlitliga vilket hade möjliggjort för en diskussion kring deras effekt. Huruvida kontrollvariablerna kan bidra till en förklaring av orsakssambandet återlämnas således till framtida forskning som kan samla in fler svar och dra tillförlitliga slutsatser om variabelernas effekt på sambandet och den beroende variabeln.

## **5.2 Brister**

Som tidigare nämnt påverkas resultaten av det bristande antalet respondenter från yrkesförberedande utbildningar. Att studien inte lyckades samla in lika många svar och erhålla en god representativitet för utbildningsinriktningen skadar studiens externa validitet och möjligheter till generaliserande slutsatsdragning. Den externa validiteten försvagas eftersom studiens möjligheter till att ge ett stort bidrag till forskningsområdet minskas när resultatets tillförlitlighet är svag, och därför måste det finnas en ödmjukhet när slutsatser dras.

En nämnvärd brist kring materialet, är att några respondenter feltolkat enkätfrågorna. Med detta menat att elever som besvarade enkätfrågan om de kommer delta i riksdagsvalet 2022 med ”Nej, helt säkert inte” sedan besvarade nästkommande fråga om vilket parti de kommer rösta på med ett annat svarsalternativ än ”Jag kommer inte att rösta”. För att undvika detta problem hade separata avsnitt kunnat skapas där eleverna vilka besvarade frågorna om deltagande i riksdagsvalet med ”Nej, helt säkert inte” inte skickats vidare till att besvara frågan om vilket parti de skulle rösta

på. Utformningen av dessa frågor skapade således ett slumpmässigt mätfel, men eftersom frågorna var tydligt formulerade förväntades det att riskerna för feltolkningar hade undvikits.

En till invändning är att studien kunde ha inkluderat kön som ytterligare en kontrollvariabel. Även om skillnaden i valdeltagande mellan tjejer och killar har minskat genom åren (SCB, 2019a) hade denna variabel varit intressant att studera eftersom yrkesförberedande utbildningar ofta är mansdominerade (SCB, 2019b) och om kön därmed kan utgöra en bakomliggande förklaring av sambandet. Det skulle därmed vara intressant att exempelvis undersöka om tjejer som studerar yrkesförberedande utbildningar har högre beredskap till att delta i riksdagsval än killar, eller vice versa. Kontrollvariabelns relation till den mellanliggande variabeln kan dock skapa problem eftersom det inte kan antas att ett socialt nätverk endast utgörs av ett kön. I detta fall skulle kontrollvariabeln behöva ställas i relation till enbart utbildningsinriktning för att kunna tyda dess effekt på den beroende variabeln.

### **5.3 Diskussion om frågeställning och hypotes**

Ett kriterium för slutsatsdragning om hypotesens stöd är om effekten av utbildningsinriktning dämpas när sociala nätverk förs in i det fokala sambandet. Stödet för hypotesen kan tydas genom B-koefficienten för utbildningsinriktning i Modell 1 och 2 i den multipla regressionsanalysen (Se Tabell 5, s. 27). B-koefficienten för utbildningsinriktning i Modell 1 visar som sagt en liten skillnad på den beroende variabeln. När sociala nätverk dock förs in i regressionen dämpas denna effekt ytterligare vilket visar att resultatet är i linje med teorin, dock är det inte statistiskt säkerställt. En direkt tolkning av resultatet är således att hypotesen får stöd, men med tanke på den låga representationen från elever vid yrkesförberedande utbildningar bör stödet diskuteras ytterligare utifrån andra värden för att få en mer trovärdig tolkning av resultatet.

Det som argumenterar för att hypotesen inte får stöd är att effekten av sociala nätverk på beredskapen till att delta i nästa riksdagsval är starkare än effekten av utbildningsinriktning. Hypotesen får därmed inte stöd eftersom utbildningsinriktning inte visar sig ha en huvudsaklig påverkan på den beroende variabeln, vilket undergräver teorin om att politiska diskussioner inom sociala nätverk medierar det fokala sambandet.

Samtidigt kan resultatet indikera att hypotesen får stöd eftersom beredskapen till att delta i det kommande valet där frekvensen av de politiska diskussionerna är låg visar sig vara lite högre bland respondenterna från teoretiskt inriktade utbildningar än elever från yrkesförberedande utbildningar. Eftersom effekten av de politiska diskussionerna inom de sociala nätverken



fortfarande är starkare än effekten av utbildningsinriktning är dock stödet för hypotesen fortfarande svagt.

Beslutet om att hypotesen får stöd eller inte är med detta sagt svårt att avgöra eftersom det beror på hur resultatet tolkas och vilka värden som anses vara viktigast. För att kunna dra en slutsats om hypotesens stöd skulle fler svar behöva inhämtas för att få tillförlitliga resultat med hög generaliserbarhet. Även om empirin motbevisade det antagna sambandet i denna studie kvarstår validiteten för den genomförda och valda metoden eftersom de operationaliseringar och index som skapats är unika och bidrar med nya mätningar till forskningsområdet. Med detta menat kan framtida forskning som undersöker denna teori likväl använda sig av samma metodik även om andra urval görs.

## **6. Slutsatser**

Denna studie har testat en teori om att politiska diskussioner som egenskap inom sociala nätverk bland gymnasieelever förklarar varför beredskapen till att delta i riksdagsval skiljer sig mellan olika utbildningsinriktningar. Den valda metoden ger ett nytt sätt att mäta förklaringen sociala nätverk och operationaliseringarna av variablerna skapar unika index då frågor och indikatorer som skapats inte använts i tidigare forskning. Studien har givit ett teoretiskt bidragande med en ny förklaring av vad som påverkar ungas valdeltagande och kopplat samman två faktorer som tidigare endast undersökts separat. Genom det metodologiska valet och den teori studien skapat ges ett teoretiskt bidrag till forskningsområdet kring varför det finns ett samband mellan sociala nätverk och politiskt deltagande.

Resultatet sätter sig emot den tidigare forskningen eftersom det förväntade fokala sambandet inte besvarades av empirin. Den lilla skillnaden gör att en slutsats om att politiska diskussioner inom sociala nätverk medierar det fokala sambandet är svår att dra. Även om empirin motbevisade tidigare forskning är den genomförda metoden fortfarande relevant och kan mycket väl appliceras vid framtida forskning som avser att mäta och undersöka liknande förklaringar och samband. För att således kunna bekräfta hypotesen och dra trovärdiga samt generaliserande slutsatser hade det varit önskvärt om framtida studier med bättre resurser genomför samma undersökning med samma metodik men med ett bättre urval. Framtida forskning rekommenderas även att inkludera bakomliggande faktorer och andra kontrollvariabler, exempelvis kön, för att ytterligare bidra till den heltäckande förståelsen om varför det finns ett samband mellan utbildning och politiskt deltagande.

Den låga representationen av elever från yrkesförberedande utbildningar påverkar studiens möjligheter till att uppfylla syftet och besvara frågeställningen eftersom resultaten inte har hög

tillförlitlighet. Denna studie kan därmed inte bidra till den heltäckande förståelsen om varför det finns ett samband mellan utbildning och politiskt deltagande, utan bidrar istället till en utveckling av varför sociala nätverk påverkar politiskt deltagande genom en ny egenskap och mätning. Frågan om huruvida de politiska diskussionerna mellan kompisar skiljer sig mellan utbildningsinriktningar kvarstår.

Dock bekräftas tidigare forskning om att politiska diskussioner har ett direkt samband till den beroende variabeln eftersom effekten av förklaringen visar sig vara starkare än effekten av utbildningsinriktning. De politiska diskussionerna som sker mellan kompisar på gymnasiet har därmed ett samband till förstagångsväljarnas beredskap till att delta i nästa riksdagsval vilket gör faktorn till en viktig förklaring i studiet om politiskt deltagande. Hur ofta politiska diskussioner förekommer mellan kompisar på gymnasiet kan med detta sagt vara vägen till hög beredskap till att delta i nästa svenska riksdagsval.

## Referensförteckning

Abdelzadeh, A och Lundberg, E (2022) 'Ungas röst - En studie om ungdomars valdeltagande 2018 och deras egna tankar om att delta i val'. *Slutrapport: Demokratiuppdrag, del 2*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). ISBN: 978-91-89027-34-3.

Amnå, E., Ekström, M. och Stattin, H. (2016) *Ungdomars politiska utveckling: slutrapport från ett forskningsprogram*. Göteborg: Riksbankens jubileumsfond i samarbete med Makadam (RJ:s skriftserie, 12).

Bengtsson, Å. (2008) *Politiskt deltagande*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 978-91 440 281 18.

Bhatti, Y. & Hansen, K.M. (2012) 'Leaving the Nest and the Social Act of Voting: Turnout among First-Time Voters'. *Journal of Elections, Public Opinion and Parties*. 22:4, 380-406. Doi: <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/17457289.2012.721375>.

Bryman, A. (2016) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Upplaga: 3. Liber: Stockholm.

Converse, P. (1972) 'Change in the American Electorate'. I *The Human Meaning of Social Change*, s. 263-337. New York: Russell Sage.

Denscombe, M. (2014) *The good research guide: for small-scale social research projects*. 5. ed. Maidenhead: Open University Press.

Denver, D. och Hands, G. (1990) 'Does Studying Politics Make a Difference? The Political Knowledge, Attitudes and Perceptions of School Students', *British Journal of Political Science*, 20(2), pp. 263–279. doi:[10.1017/S0007123400005809](https://doi.org/10.1017/S0007123400005809).

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. och Wängnerud, L. (2017) *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5:e upplagan. Wolters Kluwer: Visby.

Gerber, A.S., Green, D.P. & Larimer, C.W. (2008) 'Social Pressure and Voter Turnout from a Large-Scale Field Experiment'. *American Political Science Review*, 102:1, 33-48. Doi: <https://doi.org/10.1017/S000305540808009X>. pdf-länk.

Gustafsson, A. och Lindahl, R. (n.d.) 'Valdeltagande'. Nationalencyklopedin (NE): Stockholm. [www-länk](http://www.länk). (Hämtad 05-03-2021).

Holmlund, H. *et. al* (2014) 'Decentralisering, skolval och fristående skolor: resultat och likvärdighet i svensk skola'. *Rapport*. 2014:25. IFAU: Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering.. ISSN: 1651-1158. [pdf-länk](#).

Höjer, H. (10-08-2010) 'Förstagångsväljarna har känselspröten ute'. Utgåva 2010/6. Forskning & Framsteg. Stockholm. [www-länk](#). (Hämtad 23-03-2022).

Johansson, S. (2010) 'Politiskt engagemang och deltagande: För en, för alla?'. I Johansson, S (red.) *Regional demokrati: om politik och medier i Skåne*. Göteborg: Litorapid Media AB.

Kim, Y. och Khang, H. (2014) 'Revisiting civic voluntarism predictors of college students political participation in the context of social media'. *Computers in Human Behavior*. 36: 114-121.

Kullander, B. (11-03-2021) 'Kommungruppsindelning'. *Fakta, kommuner och regioner*. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). [www-länk](#). (Hämtad 05-04-2022).

Lindström, A. (2010) 'Citizens' Intermunicipal Political Orientations: Evidence from Swedish City-regions'. *UrbanStudies*. 47(10). <https://doi.org/10.1177/0042098009357960>.

McClurg Scott, D. (2003) 'Social Networks and Political Participation: The Role of Social Interaction in Explaining Political Participation'. *Political Research Quarterly*. 56 (4). <https://doi.org/10.1177/106591290305600407>. [pdf-länk](#).

Nie, N.H., Junn, J. och Stehlik-Barry, K. (1996) *Education and democratic citizenship in America*. Chicago: University of Chicago Press.

Oscarsson, H. och Holmberg, S. (2013) *Nya svenska väljare*. Upplaga 1:1. Stockholm: Norstedts Juridik AB (Valundersökningar, rapport nr 28).

Persson, M. (2012) 'Does Type of Education Affect Political Participation? Results from a Panel Survey of Swedish Adolescents: Does Type of Education Affect Political Participation?', *Scandinavian Political Studies*, 35(3), pp. 198–221. doi: [10.1111/j.1467-9477.2012.00286.x](https://doi.org/10.1111/j.1467-9477.2012.00286.x).

Persson, M. (2013) 'Summary in Swedish' i *Does Education cause Participation in Politics?*. Statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet.

- Persson, M. (2015a) 'Education and Political Participation', *British Journal of Political Science*, 45(3), pp. 689–703. doi: [10.1017/S0007123413000409](https://doi.org/10.1017/S0007123413000409).
- Persson, M. (2015b) 'Classroom Climate and Political Learning: Findings from a Swedish Panel Study and Comparative Data: Classroom Climate and Political Learning', *Political Psychology*, 36(5), pp. 587–601. doi: [10.1111/pops.12179](https://doi.org/10.1111/pops.12179).
- Salisbury, H.R. (1997) 'Book review: Education and democratic citizenship in America'. red. Nie, N.H., Junn, J och Stehlik-Barry, K (1996). *American Journal of Sociology*. Washington University. 103(1). The University of Chicago Press.
- Sandell, A. (2007) *Utbildningssegregation och självsortering: om gymnasieval, genus och lokala praktiker*. Malmö: Högskola, Lärarutbildningen (Malmö studies in educational sciences, 31).
- SCB. (2019a) 'Deltagandet i de allmänna valen 2018'. *Avdelningen för befolkning och välfärd*. Statistiska centralbyrån: Örebro. [pdf-länk](#).
- SCB. (2019b) 'Könsskillnader i utbildningsvalen efter gymnasieskolan'. *Enheten för statistisk om utbildning och arbete*. Statistiska centralbyrån: Örebro. [pdf-länk](#).
- SCB. (n.d.) 'Fakta om valdeltagandeundersökningen'. *Allmänna val, valdeltagandeundersökningen*. Statistiska centralbyrån: Örebro. [www-länk](#). (Hämtad 11-03-2022).
- Skolverket. (n.d.) 'Gymnasieprogrammen'. *Läroplan, program och ämnen i gymnasieskolan*. Stockholm: Skolverket. [www-länk](#). (Hämtad 12-04-2022).
- SOU. (2016) 'Låt fler forma framtiden!'. *Betänkande av 2014 års Demokratiutredning - delaktighet och jämlikt inflytande*. Del B. 2016:5. Stockholm: Statens Offentliga Utredningar. [pdf-länk](#).
- Sweden Research. (2018) 'Varför skulle vi inte vilja rösta, inte vilja bli hörda? Förstagångsväljare i valet 2018'. *Rapport*. Sweden Research. [pdf-länk](#).
- Teorell, J. och Svensson, T. (2007) *Att fråga och att svara*. Samhällsvetenskaplig metod. Upplaga 1:5. Liber AB: Stockholm. ISBN: 978-91-47-07432-7.

van Deth, J.W., Abendschön, S. och Vollmar, M. (2011) 'Children and politics: An empirical reassessment of early political socialization'. *Political Psychology*. 32(1).

Verba, S., Schlozman, K-L. och Brady, H-E. (1995) 'Voice and equality: civic voluntarism in American politics' Cambridge: Harvard University Press.

# Appendix

## Appendix A: Enkätformulär

### Politiska diskussioner och valdeltagande bland gymnasieelever i åk. 3

Denna enkätstudie är en del av ett examensarbete i statsvetenskap vid Göteborgs universitet. Studien ämnar att samla in information om graden av politiska diskussioner mellan kompisar samt beredskapen till att delta i valet den 11 september 2022.

Enkäten är helt anonym och består av 17 frågor, det kommer ta ca. 10 minuter att besvara dessa.

**\*Obligatorisk**

1. Vilken typ av utbildning studerar du? \*

Markera endast en oval.

- Högskoleförberedande (teoretiskt inriktad) *Fortsätt till fråga 2*
- Yrkesförberedande (praktiskt inriktad) *Fortsätt till fråga 18*

#### Frågor till elever som studerar högskoleförberedande utbildningar

2. Vilken typ av stad bor du i? \*

Markera endast en oval.

- I en storstad (fler än 200 000 invånare)
- I en större stad (fler än 50 000 invånare)
- I en mindre stad (fler än 15 000 invånare)
- På landsbygden (färre än 15 000 invånare)

Vilken typ av skola går du på? \*

Markera endast en oval.

- Friskola (privat)
- Kommunal skola

Hur ofta diskuterar du aktuella händelser med dina kompisar i skolan: mellan raster, under lektionerna eller liknande? Exempelvis klimatkrisen, kriget i Ukraina eller coronapandemin. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag
- Några gånger i veckan
- Mer sällan
- Aldrig

Hur ofta diskuterar du aktuella händelser med dina kompisar utanför skolan: via sociala medier eller i andra sociala sammanhang? Exempelvis klimatkrisen, kriget i Ukraina eller coronapandemin. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag
- Några gånger i veckan
- Mer sällan
- Aldrig

6. Hur ofta diskuterar du samhällsfrågor med dina kompisar i skolan: mellan raster, under lektionerna eller liknande? Exempelvis mänskliga rättigheter, migration, kärnkraft eller terrorism. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag  
 Några gånger i veckan  
 Mer sällan  
 Aldrig

7. Hur ofta diskuterar du samhällsfrågor med dina kompisar utanför skolan: via sociala medier eller i andra sociala sammanhang? Exempelvis mänskliga rättigheter, migration, kärnkraft eller terrorism. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag  
 Några gånger i veckan  
 Mer sällan  
 Aldrig

8. Hur ofta diskuterar du politiska sakfrågor med dina kompisar i skolan: mellan raster, under lektionerna eller liknande? Exempelvis diskussioner om bensinpriset, försvaret eller vården. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag  
 Några gånger i veckan  
 Mer sällan  
 Aldrig

9. Hur ofta diskuterar du politiska sakfrågor med dina kompisar utanför skolan: via sociala medier eller i andra sociala sammanhang? Exempelvis diskussioner om bensinpriset, försvaret eller vården. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag  
 Några gånger i veckan  
 Mer sällan  
 Aldrig

10. Hur ofta diskuterar du valpolitik med dina kompisar i skolan: mellan raster, under lektionerna eller liknande? Exempelvis diskussioner om den senaste partiledardebatten eller vilket parti som kommer få flest röster i valet 2022. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag  
 Några gånger i veckan  
 Mer sällan  
 Aldrig

11. Hur ofta diskuterar du valpolitik med dina kompisar utanför skolan: via sociala medier eller i andra sociala sammanhang? Exempelvis diskussioner om den senaste partiledardebatten eller vilket parti som kommer få flest röster i valet 2022. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag  
 Några gånger i veckan  
 Mer sällan  
 Aldrig



12. Tror du att du kommer se någon partiledarutfrågning inför valet 2022? \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert
- Ja, troligen
- Nej, troligen inte
- Nej, helt säkert inte

13. Tror du att du kommer se någon partiledardebatt under valrörelsen 2022? \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert
- Ja, troligen
- Nej, troligen inte
- Nej, helt säkert inte

14. Tror du att du kommer rösta i valet den 11 september 2022? \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert
- Ja, troligen
- Nej, troligen inte
- Nej, helt säkert inte

15. Vet du vilket parti du kommer rösta på i valet den 11 september 2022? \*

Markera endast en oval.

- Jag vet helt säkert vilket parti jag kommer rösta på
- Jag vet ganska säkert vilket parti jag kommer rösta på
- Jag är ganska osäker på vilket parti jag kommer rösta på
- Jag vet inte vilket parti jag kommer rösta på
- Jag kommer inte att rösta

16. Om du är inte vet helt säkert vilket parti du kommer rösta på: Tror du att du kommer göra någonting för att kartlägga dina politiska åsikter innan valet? Exempelvis genomföra SVTs Valkompass. \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert
- Ja, troligen
- Nej, troligen inte
- Nej, helt säkert inte
- Jag vet redan helt säkert vilket parti jag kommer rösta på
- Jag kommer inte att rösta

17. Tror du att dina kompisar kommer rösta i det kommande valet? \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert
- Ja, troligen
- Nej, troligen inte
- Nej, helt säkert inte

18. Vilken typ av stad bor du i? \*

Markera endast en oval.

- I en storstad (fler än 200 000 invånare)
- I en större stad (fler än 50 000 invånare)
- I en mindre stad (fler än 15 000 invånare)
- På landsbygden (färre än 15 000 invånare)

19. Vilken typ av skola går du på? \*

Markera endast en oval.

- Friskola (privat)
- Kommunal skola

20. Hur ofta diskuterar du aktuella händelser med dina kompisar i skolan: mellan raster, under lektionerna eller liknande? Exempelvis klimatkrisen, kriget i Ukraina eller coronapandemin. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag
- Flera gånger i veckan
- Mer sällan
- Aldrig

21. Hur ofta diskuterar du aktuella händelser med dina kompisar utanför skolan: via sociala medier eller i andra sociala sammanhang? Exempelvis klimatkrisen, kriget i Ukraina eller coronapandemin. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag
- Flera gånger i veckan
- Mer sällan
- Aldrig

22. Hur ofta diskuterar du samhällsfrågor med dina kompisar i skolan: mellan raster, under lektionerna eller liknande? Exempelvis mänskliga rättigheter, migration, kärnkraft eller terrorism. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag
- Flera gånger i veckan
- Mer sällan
- Aldrig

23. Hur ofta diskuterar du samhällsfrågor med dina kompisar utanför skolan: via sociala medier eller i andra sociala sammanhang? Exempelvis mänskliga rättigheter, migration, kärnkraft eller terrorism. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag
- Flera gånger i veckan
- Mer sällan
- Aldrig

24. Hur ofta diskuterar du politiska sakfrågor med dina kompisar i skolan: mellan raster, under lektionerna eller liknande? Exempelvis diskussioner om bensinpriset, försvaret eller vården. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag  
 Några gånger i veckan  
 Mer sällan  
 Aldrig

25. Hur ofta diskuterar du politiska sakfrågor med dina kompisar utanför skolan: via sociala medier eller i andra sociala sammanhang? Exempelvis diskussioner om bensinpriset, försvaret eller vården. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag  
 Några gånger i veckan  
 Mer sällan  
 Aldrig

26. Hur ofta diskuterar du valpolitik med dina kompisar i skolan: mellan raster, under lektionerna eller liknande? Exempelvis diskussioner om den senaste partiledardebatten eller vilket parti som kommer få flest röster i valet 2022. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag  
 Några gånger i veckan  
 Mer sällan  
 Aldrig

27. Hur ofta diskuterar du valpolitik med dina kompisar utanför skolan: via sociala medier eller i andra sociala sammanhang? Exempelvis diskussioner om den senaste partiledardebatten eller vilket parti som kommer få flest röster i valet 2022. \*

Markera endast en oval.

- Varje dag  
 Några gånger i veckan  
 Mer sällan  
 Aldrig

28. Tror du att du kommer se någon partiledarutfrågning inför valet 2022? \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert  
 Ja, troligen  
 Nej, troligen inte  
 Nej, helt säkert inte

29. Tror du att du kommer se någon partiledardebatt under valrörelsen 2022? \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert  
 Ja, troligen  
 Nej, troligen inte  
 Nej, helt säkert inte

30. Tror du att du kommer rösta i valet den 11 september 2022? \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert
- Ja, troligen
- Nej, troligen inte
- Nej, helt säkert inte

31. Vet du vilket parti du kommer rösta på i valet den 11 september 2022? \*

Markera endast en oval.

- Jag vet helt säkert vilket parti jag kommer rösta på
- Jag vet ganska säkert vilket parti jag kommer rösta på
- Jag är ganska osäker på vilket parti jag kommer rösta på
- Jag vet inte vilket parti jag kommer rösta på
- Jag kommer inte att rösta

32. Om du är inte vet helt säkert vilket parti du kommer rösta på: Tror du att du kommer göra någonting för att kartlägga dina politiska åsikter innan valet? Exempelvis genomföra SVTs Valkompass. \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert
- Ja, troligen
- Nej, troligen inte
- Nej, helt säkert inte
- Jag vet redan helt säkert vilket parti jag kommer rösta på
- Jag kommer inte att rösta

32. Om du är inte vet helt säkert vilket parti du kommer rösta på: Tror du att du kommer göra någonting för att kartlägga dina politiska åsikter innan valet? Exempelvis genomföra SVTs Valkompass. \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert
- Ja, troligen
- Nej, troligen inte
- Nej, helt säkert inte
- Jag vet redan helt säkert vilket parti jag kommer rösta på
- Jag kommer inte att rösta

33. Tror du att dina kompisar kommer rösta i det kommande valet? \*

Markera endast en oval.

- Ja, helt säkert
- Ja, troligen
- Nej, troligen inte
- Nej, helt säkert inte

---

Det här innehållet har varken skapats eller godkänts av Google.

Google Formulär